

Mehmet Tahir Kucur (1885-1960)

I. Dönem Isparta Milletvekili, Türk siyasetçi, hukukçu, çiftçi.

Hacı Tahir Efendi olarak bilinir, Isparta'nın Uluborlu ilçesinde 1885 (R.1301) yılında dünyaya geldi. Babası, Uluborlu'nun önde gelen simalarından Müderris Kucurzâde Hüseyin Efendi, annesi Vesile Hanım'dır. İlk ve ortaöğrenimini özel öğretmenlerden aldığı derslerle ve Uluborlu Rüştüyesi'nde tamamladı. Daha sonra Kılıçarslan Medresesi ve İstanbul Rüstem Paşa Medresesi'nde öğrenim gördü. 1901-1907 yılları arasında Uluborlu Bidayet Mahkemesi Kalemî'nde görev yaptı. 1908'de İstanbul'da Darü'l-fünun Hukuk şubesine kaydoldu ve buradan 1912'de mezun oldu. Bu sırada patlak veren Balkan Savaşına gönüllü olarak katıldı. Başta Makedonya cephesi olmak üzere I. Dünya Savaşı'nda değişik yerlerde Süvari Yedek Subayı olarak görev yaptı. Bu görevlerindeki başarılarından dolayı Harbiye Nezareti tarafından madalya ile ödüllendirildi. Savaşı müteakip Karaman'da tarım ve hayvancılıkla meşgul oldu.

Millî Mücadele'nin başlamakta olduğu bu günlerde hemen memleketi Uluborlu'ya döndü ve burada milli teşkilatlanma faaliyetlerinde bulundu. Isparta Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin 22 Haziran 1919'da bütün ilçelere gönderdiği vatan savunmasını teşvik eden beyannamesi Uluborlu'ya ulaştığında kısa bir süre içinde Hacı Mehmet Tahir'in aktif katılımıyla Uluborlu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti (UMHC) kuruldu. Bir dönem cemiyetin başkanlığını yaptı. UMHC daha sonra İstanbul Hükümeti ile ilişkisini kesti ve Konya vilâyeti ile haberleşmeye başladı. 6 Ekim 1919'da toplanan İkinci Nazilli Kongresi'ne Mehmet Tahir Efendi Uluborlu delegesi olarak katıldı. M. Tahir Efendi'nin aktif rol aldığı UMHC'nin, cepheye gönüllü sevki, Kuva-yı Milliye'nin teçhiz, iaşe ve ilbasında büyük hizmetleri oldu. Bu yüzden Batı Cephesi Komutanı İsmet, UMHC'ye teşekkür telgrafı gönderdi. M. Tahir Efendi cephenin desteğine yönelik faaliyetlerinin yanı sıra asker firarilerini irşat ve onların vatan hizmetine katılımları hususunda da dikkate değer mesailerde bulundu.

Birinci TBMM'ye Isparta Milletvekili olarak seçilen M. Tahir Efendi, 23 Nisan 1920'de ilk günkü oturuma katıldı. Mecliste bulunduğu sürede 1914 depreminde zarar gören Uluborlu halkına bedelsiz olarak kereste tahsisi hususunda dilekçe verdi. Bu talep mecliste görüşüldü ve benzer diğer taleplerle birleştirilerek kanun çıkarılmasına karar verildi. Hukukçu olması hasebiyle 22 Eylül 1920'de Konya İstiklal Mahkemesi üyeliğine seçildi ve bu görevi yaklaşık dört ay sürdürdü. Isparta Milletvekili Süldürzade Nadir Efendi hakkında İtalyanlarla işbirliği iddialarına yönelik meclis görüşmelerinde, Nadir Efendi'nin suçsuzluğu yönünde konuşmalar yaptı. Neticede Nadir Efendi hakkındaki iddiaların yersiz olduğu ortaya çıktı. M. Tahir Efendi, çeşitli konularda kanun teklifleri verdi, Mecliste Adalet, Tasarı ve Anayasa komisyonlarında bulundu, 6 Nisan 1922 tarihli oturumda da adliye encümeni kâtipliği yaptı. Milletvekilliğinin bitiminde memleketi Isparta'ya döndü, halı ticareti ve tarımla meşgul oldu. Bir ara İzmir'de avukatlık yaptı. Memleketi Uluborlu'da 1950-1959 yılları arasında belediye meclis üyeliği ve bir süre de Demokrat Parti ilçe başkanlığı görevlerinde bulundu. Evli ve 7 çocuk babası olan Mehmet Tahir Kucur 27 Mayıs 1960'ta vefat etti.

Nuri KÖSTÜKLÜ

KAYNAKÇA

AKÇA, Bayram, "Tek Parti Döneminde Isparta'da Milletvekili Seçimleri ve Milletvekillerinin Özgeçmişleri", **Journal of**

Universal History Studies, 3(2), December 2020, ss 336- 352.

ÇOKER, Fahri, **Türk Parlamento Tarihi Milli Mücadele ve TBMM I. Dönem**, C 3

ERMUMCU, Turgut “I. Dönem TBMM’de Isparta Milletvekilleri ve Meclis Çalışmaları”, **SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Mayıs, 2010, sayı:21, ss. 139- 153.

GÜNEŞ, Günver- Müslime Güneş, “Heyet-i Milliye’den Heyet-i Merkeziye’ye Sivil Temelli Direniş: Nazilli Kongreleri”, *Belgi Yaz* 2019, sayı:18, ss. 1255- 1280

KÖSTÜKLÜ, Nuri, “Isparta Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, 1990, sayı:18, ss. 601-613.

KÖSTÜKLÜ, Nuri, **Milli Mücadele’de Denizli Isparta ve Burdur Sancakları**, Atatürk Araştırma Merkezi yay., Ankara 1999.

TBMM Albümü 1920- 2010, C 1, 1920-1950, TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü yay., Ankara Nisan 2010.

TBMM Zabıt Ceridesi, C 20, TBMM Matbaası, Ankara 1959.

28/11/2023 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/mehmet-tahir-kucur-1885-1960/?pdf=6666> adresinden erişilmiştir